

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(669)

29. posiedzenie
Komisji Kultury i Środków Przekazu
w dniu 29 stycznia 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (druk senacki nr 418, druki sejmowe nr 1272, 1489).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Piotr Andrzejewski)

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu.

W porządku naszego posiedzenia mamy jeden punkt: rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, druk senacki nr 418, druki sejmowe nr 1272 i 1489.

Witam pana ministra. Witam przedstawicieli licznych urzędów, jak i członków naszej komisji.

Zgodnie z naszym trybem procedowania w pierwszej kolejności udzielam głosu przedstawicielowi Biura Legislacyjnego w celu zwięzłego przedstawienia treści aktu prawnego.

Przepraszam bardzo. Czy jest poseł sprawozdawca z Sejmu? Nie ma.

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Jakub Zabielski:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

To jest projekt rządowy. W związku z tym Biuro Legislacyjne wolałoby, aby sprawę w zakresie charakterystyki aktów omówił przedstawiciel wnioskodawców. Niemniej Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do tego przedłożenia i do tej ustawy. Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych. Jej celem jest utworzenie archiwum wyodrębnionego Rady Ministrów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Dziękuję bardzo.

Z uzasadnienia projektu ustawy dowiadujemy się, że zasób archiwalny archiwów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów obejmuje materiały archiwalne o podobnym charakterze i zakresie jak materiały gromadzonych w Sejmie i Senacie Rzeczypospolitej Polskiej. Dlatego też te materiały gromadzone przez każdy z tych organów powinny być traktowane równorzędnie i udostępniane na analogicznych zasadach, czyli na zasadach określonych dla archiwów wyodrębnionych.

Czy pan minister chciałby zaprezentować inicjatywę rządową? Jaki jest zakres postulatów pod adresem Senatu, jeśli chodzi o przyjęcie ustawy bez poprawek, złożenie poprawek bądź odrzucenie, co chyba nie jest celem tej inicjatywy?

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Tomasz Merta:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Chciałbym powiedzieć, że w tej sprawie powinna wypowiedzieć się Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, która była inicjatorem tej nowelizacji. Ja w imieniu ministra kultury i dziedzictwa narodowego mogę powiedzieć, że przychylamy się do tego projektu i popieramy go, mając na względzie zasadę równorzędności, na którą pan przewodniczący zwrócił uwagę. Skoro tego rodzaju archiwa wyodrębnione istnieją w przypadku innych ważnych urzędów państwowych, nie ma żadnego powodu, ażeby Kancelaria Prezesa Rady Ministrów była pozbawiona archiwum wyodrębnionego. Chciałbym jednak powiedzieć, że mój głos wyrażał poparcie, ale nie był głosem rzeczywistego wnioskodawcy, bo ten należy do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Pan jako minister jest tutaj najwyższym przedstawicielem Rady Ministrów, ale jest też przedstawiciel z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Bardzo proszę, pan ma głos.

**Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Adam Leszkiewicz:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Adam Leszkiewicz...

(Przewodniczący Piotr Andrzejewski: O, właśnie. Proszę przedstawić się do protokołu.)

...zastępca szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, podsekretarz stanu.

(Przewodniczący Piotr Andrzejewski: Bardzo mi miło, Panie Ministrze. Proszę uprzejmie.)

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Bardzo się cieszę, że najpierw usłyszałem głosy poparcia dla projektu ustawy, a dopiero teraz mogę go przedstawić.

Chcielibyśmy przedłożyć państwu ustawę o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach w zakresie dotyczącym Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Przedmiotowa ustawa wprowadza kategorię archiwów wyodrębnionych. Chcielibyśmy także utworzyć archiwum Kancelarii Prezesa Rady Ministrów działające analogicznie do archiwum Kancelarii Prezydenta, Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu. Dotychczas w kancelarii funkcjonowało normalne archiwum. Na skutek nowelizacji ustawy z 2007 r. działało także archiwum wyodrębnione, ale tylko jeżeli chodzi o sprawy związane z bezpieczeństwem i obronnością państwa. My proponujemy w tej nowelizacji, żeby archiwum wyodrębnione obejmowało zasób archiwalny stanowiący materiały archiwalne powstałe w toku działalności Rady Ministrów i prezesa Rady Ministrów, zasób archiwalny Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz zasób archiwalny archiwum wyodrębnionego związanego z obronnością i bezpieczeństwem państwa.

Jedno zastrzeżenie. Przyjeliśmy, że zasób archiwalny związany z działalnością Rady Ministrów i prezesa Rady Ministrów będzie obejmować dokumenty wydane po 30 grudnia 1989 r. Chodzi nam o ten zasób archiwalny, gdyż wtedy miała miejsce zmiana nazwy państwa polskiego na Rzeczpospolitą Polską. Wydaje się, że jest to właściwy moment, żeby pewną grupę dokumentów wyodrębnić w formule archiwum wyodrębnionego. O co tutaj chodzi? Tutaj chodzi o to, tak jak pan przewodniczący powiedział, żeby zasady dostępu do zasobów były porównywalne, analogiczne, jak w przypadku innych podobnych instytucji, ale chodzi też o to, żeby dokumenty wytwarzane w toku działalności Rady Ministrów, prezesa Rady Ministrów, kancelarii były po prostu lepiej chronione. W rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach określona jest specjalna procedura udostępniania archiwów wyodrębnionych. Z tymi dokumentami można się zapoznać tylko osobiście i na pisemny wniosek, jest określony specjalny sposób ich przechowywania, i czas ich przechowywania wydłużony do pięćdziesięciu lat. Tak że pozwoli to lepiej przechowywać i chronić te dokumenty.

Chcę jeszcze podkreślić, że ta inicjatywa legislacyjna nie wiąże się z żadnymi kosztami finansowymi poniesionymi po stronie kancelarii, dlatego że żadne nowe etaty w związku z tym się nie pojawiają. Po prostu zmieni się tylko nazwa z „archiwum zakładowego” na „archiwum wyodrębnione”, czyli będzie to kwestia tylko zmiany pieczętki i tabliczki. Ustawa nam daje czas na to, żeby po jej przyjęciu, podpisaniu przez pana prezydenta i ogłoszeniu przygotować się organizacyjnie i wdrożyć funkcjonowanie archiwum wyodrębnionego. Jesteśmy do państwa dyspozycji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Zgodnie z procedurą teraz przechodzimy do pytań członków komisji.

Czy ktoś z państwa ma wątpliwości?

Bardzo proszę, głos ma pan senator Massalski.

Senator Adam Massalski:

Ja mam pytanie do pana ministra. Czy te materiały archiwalne będą przekazywane później do Archiwum Akt Nowych, czy one będą już przechowywane na stałe w wyodrębnionym archiwum?

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Panie Ministrze, proszę o udzielenie odpowiedzi.

**Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Adam Leszkiewicz:**

Panie Senatorze, one nie będą tam na stałe. Obowiązuje okres do pięćdziesięciu lat, w którym materiały są przechowywane w archiwum wyodrębnionym.

(Senator Adam Massalski: Czy można jeszcze zabrać głos?)

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Tak, Panie Senatorze, proszę pytać.

Senator Adam Massalski:

Ja spytałem o to, bo obecnie obowiązująca ustawa o zasobie archiwalnym mówi, że różne kategorie akt są różnie udostępniane w różnych okresach. Mam pytanie: czy to wyodrębnione archiwum będzie stałym wyodrębnionym archiwum, które będzie już na stałe przechowywać cały czas akta tych instytucji, o których pan minister wspomniał, i nie będzie ich później przekazywać do archiwum państwowego, czyli Archiwum Akt Nowych, czy one będą później przekazane po pięćdziesięciu latach, co jest dosyć długim okresem, do Archiwum Akt Nowych?

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Adam Leszkiewicz:**

Panie Senatorze, po pierwsze, archiwum wyodrębnione kancelarii będzie funkcjonowało do czasu ewentualnej zmiany jego statusu, czyli zmiany legislacyjnej. Po drugie, zgodnie z rozporządzeniem przeze mnie wspomnianym przechowywanie dokumentów w archiwach wyodrębnionych trwa do pięćdziesięciu lat i potem te dokumenty mogą zostać przekazane do Archiwum Akt Nowych.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Dziękuję.

Kto z państwa ma pytanie? Nikt.

Zatem ja zadam pytanie. Panie Ministrze, prosiłbym jeszcze o odpowiedź na pytanie: jaki jest zakres wyodrębniony archiwum i jakim rodzajem tajemnicy jest objęty, jeżeli chodzi o zbiór archiwum wyodrębnionego Rady Ministrów i kancelarii?

**Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Adam Leszkiewicz:**

Panie Przewodniczący, archiwum zakładowe w kancelarii obecnie liczy 3 tysiące mb dokumentów, a archiwum, które zawiera dokumenty, o których pan przewodniczący wspomniał, ma zaledwie kilkadziesiąt metrów bieżących archiwów. Nie jest to duża grupa, dlatego że te dokumenty nie są długo przetrzymywane w trybie archiwum wyodrębnionego. Ta nowelizacja była przyjęta 2 marca 2007 r.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Jeszcze mam dodatkowe pytanie: jakie są kryteria stosowania utajnienia części archiwów, jeżeli chodzi o archiwum Rady Ministrów? Czy te kryteria się zmieniają, kiedy to będzie zbiór wyodrębniony?

**Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Adam Leszkiewicz:**

Ta zmiana legislacyjna i tworzenie archiwum wyodrębnionego nie koreluje z ustawą o informacji niejawnej. Te wszystkie kategorie, które tam obowiązują, w tamtym akcie prawnym, nadal będą obowiązywać. Ta ustawa i funkcjonowanie archiwum wyodrębnionego nic nie zmienia w tamtych kategoriach, w funkcjonowaniu i w klauzulach nadawanych tamtym dokumentom.

Przewodniczący Piotr Andrzejewski:

Jeżeli chodzi o klauzulę tajności, nic nie ulegnie zmianie bez względu na to, czy to będzie archiwum Rady Ministrów, czy wyodrębnione archiwum Rady Ministrów. Tu nie ma żadnej dyferencjacji.

(Zastępca Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Adam Leszkiewicz: Dokładnie tak, Panie Przewodniczący.)

Dziękuję.

Czy są jeszcze pytania, proszę państwa? Nie ma. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Czy ktoś chciałby złożyć wniosek? Tak.

Ja składam wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Czy możemy głosować?

(Głos z sali: Możemy.)

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? Proszę o poniesienie ręki. (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Ustawa została przyjęta.

Kto będzie sprawozdawcą?

Pierwszy podniósł rękę pan senator Andrzej Grzyb. Czy są inne propozycje, czy zgadzamy się? Zgadzamy się.

Panie Senatorze, będzie pan referentem.

Dziękuję bardzo panom ministrom i zapraszam do wzięcia udziału w kolejnym posiedzeniu.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 15)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851